

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

ficabimus Deum, Ioan. 17. Hęc est vita æterna, vt cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti filium tuum Iesum Christum. Ergo alia vita nostra erit in futuro in notitia Dei & glorificatione, quę dicitur hic inchoari, quatenus fide apprehendimus Deum & eius verbum. Sed nunc videmus per speculum in ænigmate, postea autem clariùs quasi de facie ad faciem, 1. Cor. 13. Hęc est allegoria veri sabbathi, sicut docet Apostolus Hebr. 4. & Esa. vltimo, erit sabbatum perpetuum. Monet igitur sabbatum quietem illam futuram in vita æterna, in qua homines notitia Dei fruuntur, & Deum glorificabunt, & quanuis allegoria ad futuram vitam pertinet, externum tamē sabbatum conseruare maximè opus est propter ministerium verbi Dei & cæremonias, id est, vt cantemus, laudemus Dominum, &c. vt summa beneficia Dei veneremur & conseruemus. Aliqui etiam dicunt Allegoriam sabbathi esse vacationem, cùm patimur Deum agentem in nobis: ideo sabbatum intelligunt de patientia, quę allegoria tametsi sit approbanda, non tamen sic propria est, vt est antedicta, sed quòd denotet futuram quietem: externum autem sabbatum est propter ministerium verbi Dei.

QUARTVM DEI PRÆCEPTVM, Honora patrem & matrem.

CAPVT IX.

ARGVMENTA.

1. *Quarè Deus hoc præceptum dedat.*
2. *Qui sint parentes quos honorare debemus.*
3. *Quod hæc obedientia & opera ciuilia, sint cultus Dei, & Deo placeant maximè.*

Dostquam Deus in tribus præceptis prioris tabulæ docuit, quem cultum interiorem & exteriorē ipse à nobis exigit: nunc docet in

cet in secunda tabula, quæ erga homines exercere debeamus, etiam propter ipsum. Dedit ergo hoc præceptum, ut esset ordo in hac societate vitæ, ut scilicet alij præstant, alij obtemperent, eò quòd necessariù est imbecilliores à præstantioribus defendi, regi & doceri: quare præcipit hoc præcepto honorem & obedientiam præstantioribus. nam sicut boues non à bobus, nec capræ à capris, ut Plato inquit, reguntur: sic natura nostra infirmior est, quàm ut seipsam regere possit. Ideò Deus dat homines doctos & sapientes, præstantes heroes &c. quibus donat præ cæteris donata gregia, eosq; ornat, ut sint loco suo, qui pacem, iustitiam, libertatemq; conseruent. Sic sunt diuersa dona Spiritus sancti, 1. Cor. 12. Et potestas à Deo est, id est ordinatio Dei, Rom. 13. Nam Deus per illos regit & conseruat iustitiam, &c. Et ideò illis debemus honorem & obedientiam propter Deum, 1. Pet. 2. eò quòd loco Dei constituuntur & vices tenent, & hæc ordinatio est maximè necessaria.

Parentes hoc præcepto, quos honorare debemus, sunt nostri genitores, quibus natura subiecti sumus & illis tenemur honorem & obedientiam ex Dei præcepto, non solum quia sunt genitores, sed quoniam Deus præcepit. Exo. 21. dicit, Qui percusserit patrem aut matrè, morte moriatur: & qui maledixerit patri vel matri suæ, morte moriatur. & Deuter. 27. Maledictus qui non honorat patrè aut matrè. Eccl. 3. Qui honorat patrè suum, vita viuet longiore. & iterum, Qui met Dominum, honorat parètes, & quasi Dominis seruiet his qui se genuerunt, in opere, sermone & omni patientia. Vide latius caput de honore parentum.

Deindè parentes hoc loco intelliguntur Magistri & reliqui, quibus parentes suam vicem commiserunt, & illorum officium expediunt erga illos, ut sunt Tutores, Pædagogi, Patres familiæ, Prædicatores, hos omnes vocat scriptura etiam patres, eò quòd

sunt loco parentum, docent, instituunt, regunt: parē
 tes enim in morte committunt filios suos tutori-
 bus, aut mittunt ad magistros scholæ, vt doceantur,
 aut cōmittuntur mechanicis magistris, vt instituan-
 tur in arte &c. Omnes illi honorandi sunt ex Dei præ-
 cepto, & propter ipsum Deū, illisq; debemus obedien-
 tiam in omnibus licitis. Ita iubet Apostolus Rom. 13.
 nos obedire & subditos esse magistratibus, non solū
 ppter iram, id est, punctionem temporalem, sed etiā
 propter conscientiam, quia conscientia fit rea pecca-
 ti coram Deo, & delinquit, si non obedit potestati.
 quæ Dei est minister, & gladium, id est potestatem,
 exercet, non vt homo simplex, vbi omnes æquales su-
 mus, sed quia Dei minister, & loco Dei facit quæ fa-
 cit. Sic ad Ephes. 6. Colof. 3. iubet seruos obedire &
 seruire Dominis suis quasi Domino nostro Christo,
 non ad oculum seruientes. sed ex animo: & adiun-
 git promissionem, quòd tales etiam sua præmia ha-
 bent apud Deum vltra temporale pro fideli labore:
 nam placent hæc opera ciuilia Deo vt maximè. Sicut
 ergo parentes non solū dicuntur illi qui nos ge-
 nuerunt, sed etiam magistratus, tutores, patres fami-
 lias, pastores, &c. Ideò honor non tantum debetur
 atque obedientia parentibus naturalibus, sed etiam
 omnibus supradictis, vt scilicet eos sic honoremus,
 nempe obediēdo illorum iussis: timore, ne eos offen-
 damus, eò quòd Deus hîc quoq; offenditur, si rebel-
 les illis fuerimus: dilectione, vt illis corde faueamus,
 & bonum faciamus. Quòd si quis dixerit, imperia ra-
 piuntur & tenentur ab improbis, infidelibus tutori-
 bus res meę sunt commissæ, &c. Respondeo, ibi discer-
 ni debent personę ab ordinatione & officio DEI:
 politicus status Dei ordinatio est, vt conserueur ci-
 uilis iustitia: Si personæ abutuntur Dei ordinatione,
 ipsi viderint: nos obedire debemus non solū bonis,
 sed etiā dyscolis, 1. Petr. secundo. Punit ergo Deus
 maximè

maximè contumaces & inobedientes, sicut Aposto-
 lus dicit Rom. 13. Qui resistunt potestati, iudicium sibi
 acquirunt, id est, pœnam. Tradunt ferè omnes hi-
 storix, contumaces & inobedientes magistratib. tan-
 dem extremas dedisse pœnas. ideò dicit Salomò Pro-
 uerb. 24. Time Dominum fili mi & regem, & cum de-
 tractoribus seditiosis ne commiscearis, quia citò ve-
 niet eorum exitium. Filij Israël quoties ex mandato
 Moysis pugnârunt atque obedientia, toties pau-
 multos vicerunt: è diuerso, quandò contra manda-
 tum Moysis pugnârunt, victi fuerunt à paucis, Num.
 31. Punit quoque Deus Magistratus, si officio & com-
 missioni Dei non satisfaciunt. sic enim Saul à regno
 deicitur, quia non obediuit voci & mandato Dei
 Amalechitarum rege & gregibus ouium, 1. Reg. 15. &
 ideò Deus huic præcepto annexuit promissionem vi-
 tæ longioris & prosperitatis his qui obediunt. Etiam
 magistratus habet promissionem longioris regimi-
 nis, pacis, prosperitatis, si ex animo propter Deum sa-
 tisfacit suo officio, & ita vigilat, vt singuli ordines
 um habeant atque faciant officium, si defendunt ius-
 tos, & puniunt malos.

3. Tertiò sciendum quòd officia ciuilia sunt cultus
 Dei, id est, opera quæ ei placent, quibus honoratur &
 colitur Deus, quanuis non fiant personæ Dei, sed fiant
 erga proximum ad nostram necessitatem & utilitatē
 & ideò sunt cultus Dei, quia ipse illa præcepit: præce-
 pit enim honorare & obedire parentibus, ergo quic-
 quid fecero ex iussu & mandato parentum, etsi vel a-
 quam ad lauandos pedes adferrem, vel aliud simile
 opus exiguum fecero &c. hoc Deo placet, quia fit in
 obedientia Dei, quam obedientiam ipse Deus vt exhi-
 beamus parentibus, præcepit. Sic si obediero magi-
 stratui in re licita, opus etiam sit qualecunque, hoc
 opus placet Deo, quia propter obedientiam quam ip-
 se præcepit, fit, sicut etiã iubet Petrus 1. Pet. 2. Obe-
 dire

dire omni humanæ creaturæ, id est, ordinationi superioris status propter Deum. Sic Christus opera ciuilia probat esse cultus Dei, Matthæi vigesimo secundo, Cùm docet opera secundæ tabulæ, & inquit: Secundum scilicet præceptum, est simile huic. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Verbum hoc, simile, habet suam emphasim, vbi opinio hypocritarum taxatur, qui propter cæremonias suas se efferunt ciuilibus officijs, quæ habent mandatum Dei, illæ verò minimè, sed potiùs gratis colitur Deus Matthæi decimo quinto: hîc verò non gratis. Quare Christus vult vt maiori studio præstemus hæc opera ciuilia, quæ ita placent vt opera primæ tabulæ: nam dicit, Simile huic.

Si igitur opera secundæ tabulæ placent vt primæ tabulæ, sequitur ea multò anteferenda esse traditionibus humanis: Sic & prophetæ repræhendunt Pharisæicam opinionem hypocritarum, qui suas traditiones præferunt operibus tam primæ tabulæ, id est, fidei, timori, dilectioni Dei, quàm secundæ tabulæ, id est, dilectioni proximi & bonis ciuilibus operibus. Osæ sexto. Misericordiã volo &c. & Christus Matthæi vigesimo tertio. Vt qui decimatis mentham, anethû, &c. Et relinquitis quæ sunt maiora legis, iustitiam, misericordiam, &c.

CAPVT X.

ARGVMENTA.

1. *In quibus punctis consistat honor quem debemus superioribus.*
2. *Quid sit præceptum officium eorum qui præsumt.*
3. *Quare sæpè dissipantur imperia, magistratus prudentes & pacifici.*

P

Honor